

Het pad naar totale vrijheid

Eerst was hij succesvol als couturier, inmiddels is hij dat ook als kunstenaar. Maar succes is niet het belangrijkste in het leven, leerde **Mart Visser** (56).

TEKST: BRAM DE GRAAF

Enthousiast leidt Mart Visser – sportief gekleed in crèmekleurige broek en lichtblauwe trui – het bezoek rond op zijn Amsterdamse hoofdkwartier. Het is er een en al bedrijvigheid. Overal staan kledingrekken met zijn creaties, aan de muren hangen grote schilderijen van zijn hand. Visser is inmiddels niet alleen een grote naam in de modewereld, ook als kunstenaar is hij gevierd. "Er is zo veel gaande", zegt hij als hij is neergestreken in een fraaie fauteuil in zijn showroom, waar de koffie wordt geserveerd in zilver servies – echt alles hier straalt succes uit. "Ik draag verschillende mutsen; ik ben dé manager, dé directeur, dé ontwerper, hét merk. Vroeger had ik vaak moeite om met die druk om te gaan. Maar ik laat me niet meer gek maken."

Is dat ervaring of leeftijd?

"Beide. Mode is snel, in deze wereld moet je altijd alert zijn. En dat wil ik niet meer. Voorheen was ik elke avond op pad, continu netwerken. Daardoor kwamen mensen naar mijn shows en couture. Ik hoef dat al jaren niet meer. Het fijne van deze leeftijd is dat ik overal ben geweest en alles heb gedaan."

Het grote moeten is weg?

"Dat is er helemaal uit. Ik heb totale vrijheid en kan doen wat ik wil. Er is rust en regelmaat."

Rust en regelmaat waren ook belangrijke ingrediënten van zijn jeugd in het Noord-Brabantse Sleeuwijk aan de oevers van de Merwede. "Naast religie en familie", voegt hij toe. Vader Arie (84) was manager in weg- en waterbouw, moeder Marry (overleden in 2009) was creatief – ze maakte haar kleren zelf – en vijf jaar CDA-Kamerlid. "Mijn thuis was een veilige burcht. Samenzijn was belangrijk. Voor we in vakanties naar het strand gingen, sleepten mijn ouders mijn twee broers en mij in de moordende hitte mee naar kastelen, oude dorpjes en musea of de natuur in. ▶

'Ik laat me niet meer gek maken'

'Ik ben mijn ouders heel dankbaar dat ze mij respecteerden'

Daardoor ontwikkelden we alle drie een groot intuïtief, sociaal en sensitief vermogen en leerden we schoonheid herkennen. Met mijn partner Job maakte ik dit jaar een rondreis door Zuid-Engeland, waarbij we genoten van natuur en bouwwerken. Ik voelde me heel blij. Het was alsof ik weer dat jongetje van toen was."

Je vader vertelde dat hij jullie als zoons meegaf: 'Zorg dat je eerlijk bent en wees prettig in de omgang. Maar laat je tegelijkertijd nooit in de hoek zetten.' Hoe belangrijk was die levensles voor jou?

"Heel belangrijk, want ik was anders. Alle jongetjes in het dorp voetbalden, ik had een poppenhuis en een arsenaal aan barbies waar ik zelf kleding

voor maakte. Ik had als kind al een enorme drang om mijn gevoel te volgen en me te uiten. Ik ben mijn ouders heel dankbaar dat ze dat respecteerden en ze in dat kleine dorp die spullen voor me kochten. Het liefst wilde ik ook op ballet of bij de majorette, dat was een stap te ver. Ik vroeg me altijd af: waarom kan dat niet? Ik voel me daar toch prettig bij?"

Je liet je niet in een hoek zetten?

"Integendeel. Ik had een enorme geldingsdrang. Als er een playbackshow of dansvoorstelling op school was, stond ik vooraan."

Maar die voetballende jongetjes hebben je daardoor veel gepest, blijkt uit de documentaire Mart Visser. Raakte je dat niet?

"Natuurlijk wel, maar het pesten heeft me ook gevormd. Dankzij hun aversie ging ik vechten en ben ik zo ver gekomen. Klasgenoten zeiden: 'Na school pakken we je.' Als dat een hele schooldag door je hoofd speelt, is dat vreselijk. Ik leerde daardoor andere wegen bewandelen. En heel hard rennen."

Nadat Visser op zijn zestiende voor het eerst een grote modeshow in Amsterdam had bezocht van de Nederlandse couturiers Max Heymans, Frank Govers en Frans Molenaar wist hij hoe zijn toekomst eruit zou zien. "Ik zag die mannequins paraderen langs al die bekende, in het bont gestoken actrices op de eerste rij, zoals Georgette Hagedoorn en Mary Dresselhuys, ik zag die beroemde ontwerpers. Dat was het voor mij!" Twijfels kende hij niet. Na een modeopleiding in Amsterdam en stages bij Molenaar en in New York had hij in 1993 zijn eerste haute-coutureshow, vele volgden. Altijd succesvol. Ook ging hij bedrijfskleding ontwerpen, zo kleepte hij onder meer de Koninklijke Luchtmacht en de KLM. Groot succes. En toen werd hij ook nog een gevierd kunstenaar. "Opeens was er in een

Kleine Mart

Mart in 1986

Uit het leven van Mart Visser

Mart aan het werk bij Anne Klein Design Studio in New York, 1991

Mart met broer Ernst en moeder Marry, 1992

Levensloop Mart Visser

- 1968 op 10 juli geboren in Sleeuwijk als Martin Visser
- 1988 begint modeopleiding aan Hogeschool van Amsterdam
- 1988 - 1992 stagiair en assistent van Frans Molenaar
- 1992 - 1993 stage in New York bij Anne Klein
- 1993 debuteert eigen couturecollectie
- 1996 opent eerste couturesalon in Beethovenstraat, Amsterdam
- 2001 huwelijk met partner Job van Dooren
- 2003 debuteert prêt-à-portercollectie
- 2003 - 2004 overzichtstentoonstelling Mart Visser haute couture in Gemeentemuseum Den Haag
- 2019 stopt met haute-coutureshows
- 2022 overzichtstentoonstelling van zijn beeldende kunst in Museum Beelden aan Zee in Scheveningen

‘Ik heb altijd mijn eigen koers gevaren en kansen gepakt’

buitenlandse galerie veel belangstelling voor mijn kunst, terwijl ze geen idee hadden wie ik was. Ik heb altijd mijn eigen koers gevaren, net als in dat dorp, en mijn kansen gepakt. Ik liet niets liggen. Daarom had ik snel succes met mijn couture. Zes jaar later resulteerde dat in een enorme burn-out. Want ik liet écht niets liggen. Daar leer je dan ook weer van.”

Wat dan?

“De kunst in mijn vak is om de juiste balans te vinden tussen je gecreëerde ego en gewoon met mensen communiceren en werken. Rond mijn 45ste was ik ontzettend arrogant. Mijn houding was: kijk mij eens op die troon zitten. Ik vond dat gedrag normaal.”

Was je toen prettig in de omgang?

“Ik heb altijd opengestaan voor andere meningen. Maar soms moest ik duidelijk zijn om mensen in een bepaalde richting te krijgen. Ik heb hier een bepaalde visie en richting die ik wil volgen, inzetten en continueren. Ik ben het gezicht, ik word op het resultaat afgerekend. Op een gegeven moment was ik echter klaar met dat ego. Het creëren van kunst zette me weer met beide voeten op de grond. Het is mijn meest pure uiting. Ik hoef niks, ik ervaar het alleen. Het tot met mijn oksels in de verf staan, heeft dat opgelegde ego grotendeels weggehaald.”

Ook zijn partner Job van Dooren zorgt ervoor dat hij nu met beide voeten op de grond blijft. Ze zijn ruim dertig jaar samen. “We zijn onvoorwaardelijk. Ik heb met hem alle facetten van het huwelijk bewandeld. Hij gaf me ooit een beeldje van een spartelende figuur die door een ander wordt vastgehouden. Het staat symbool voor onze relatie. We hebben allebei een burn-out gehad. Door er voor elkaar te zijn, maar ook door elkaar met rust te laten en te vertrouwen, kwamen we eruit.”

Wat leerde dat je over de liefde?

“Is ware liefde niet dat je alles van elkaar bent? Beste vriend of vriendin, broer, minnaar. Ik werkte vroeger voor een dame die de minnares van een rijke, oudere heer was. Toen hij overleed zette ze een rouwadvertentie in de krant met zijn naam en de tekst: ‘Mijn Alles.’ Hoe mooi kun je iets samenvatten? Job is mijn alles.”

Valt rijkdom daarbij in het niet?

“Totaal, al heb ik makkelijk praten. Rijkdom is zo’n reis samen door Engeland. Dat je zelf de richting bepaalt en op weg bent naar een mooie plek, en daarna slaapt in een mooi huis of hotel. Dat is comfort, maar ik weet dat ik altijd terug kan naar patronen tekenen en een naaimachine. Ook dan ben ik gelukkig.”

Moet je geluk hebben in het leven of dwing je geluk af?

“Ik heb zeker geluk gehad, met de juiste mensen op mijn pad. En ik had die bewijsdrang. Het heeft me geen windeieren gelegd. Het zit er nog wel in, hoor. Maar minder. Ik lees al jaren geen krant meer. Er is zo veel ellende in de wereld, ik kan daar niets aan veranderen. Ik doe dat ook om mezelf te beschermen. Mijn hoofd zit vaak al zo vol. Moet die nare buitenwereld er ook nog bij? En moet ik dan daarmee creatief en positief aan de slag? Hoe leger mijn brein, hoe makkelijker ik functioneer. Ook dat heb ik door de tijd geleerd. Ik raad dat iedereen aan.” ●

